

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ГУРИНЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»
CASE OF GURYNENKO v. UKRAINE**

(Заяви № 37246/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

18 лютого 2010 року

ОСТАТОЧНЕ

18 травня 2010 року

Текст рішення може зазнати редакційної правки.

У справі «Гуриненко проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,

Рената Ягер (Renate Jaeger),

Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),

Марк Віллігер (Mark Villiger),

Мириана Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджієва (Zdravka Kalaydjieva), *судді*,

Михайло Буроменський (Mykhaylo Buromenskiy), *суддя ad hoc*,

та Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,

після обговорення за зачиненими дверима 26 січня 2010 року,

виносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 37246/04), поданою проти України до Суду 8 жовтня 2004 року п. Миколою Оксентійовичем Гуриненком (далі — заявник) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим.

3. 2 березня 2009 року Голова п'ятої секції вирішив направити заяву Уряду. Суд також вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно (пункт 3 статті 29 Конвенції).

ЩОДО ФАКТІВ

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1947 році та проживає у м. Черкаси, Україна.

1. *Скарга заявника щодо компенсації*

5. У 1987 році заявник потрапив у ДТП. Пізніше він став інвалідом.

6. 24 квітня 1997 року заявник подав до Соснівського районного суду м. Черкаси позовну заяву до виконавчої дирекції Черкаського обласного відділення Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Черкаської обласної організації Всеукраїнської профспілки працівників і підприємців торгівлі, громадського харчування та послуг та Черкаського обласного комітету профспілки працівників споживчої кооперації про відшкодування шкоди, спричиненої йому в результаті ДТП. Заявник також вимагав зробити виправлення у його трудовій книжці.

7. 8 липня 1997 року справа була направлена до Придніпровського міського суду м. Черкаси (далі — суд першої інстанції).

8. 11 грудня 2002 року суд першої інстанції частково задовольнив позов заявника. 27 січня 2003 року суд першої інстанції виніс додаткове рішення, яким залишив частину вимог заявника без розгляду.

9. 18 квітня 2003 року апеляційний суд Черкаської області скасував рішення від 11 грудня 2002 року та додаткове рішення від 27 січня 2003 року і направив справу на новий розгляд до суду першої інстанції.

10. 16 квітня 2004 року суд першої інстанції відмовив заявнику у позові.

11. 8 липня 2004 року апеляційний суд Черкаської області залишив у силі зазначене рішення.

12. Заявник подав до Верховного Суду України касаційну скаргу на рішення від 16 квітня 2004 року та на ухвалу від 8 липня 2004 року. Відповідно до інформації, наданої заявником, він також оскаржив до Верховного Суду України низку процесуальних рішень, прийнятих нижчестоящими судами.

13. 22 грудня 2005 року Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявника.

14. Щодо касаційних скарг заявника на процесуальні рішення, то Верховний Суд України повідомив його, що вони не є предметом оскарження відповідно до положень Цивільного процесуального кодексу. Проте заявник намагався ініціювати адміністративне провадження проти Верховного Суду України, стверджуючи, що Верховний Суд не вжив жодних заходів для розгляду його касаційної скарги. Його зусилля були марними.

15. Подальші заяви заявника щодо перегляду за нововиявленими обставинами рішення від 16 квітня 2004 року та ухвал від 8 липня 2004 року і 22 грудня 2005 року були відхилені національними судами як необґрунтовані.

В. Інші судові провадження

(а) Судове провадження проти Черкаського обласного комітету профспілки

16. У жовтні 2001 року заявник звернувся до суду із позовною заявою до Черкаського обласного комітету профспілки, оскаржуючи відмову прийняти його на роботу. 3 липня 2003 року Соснівський районний суд м. Черкаси відмовив заявнику у задоволенні позовних вимог. 28 жовтня 2003 року апеляційний суд Черкаської області залишив без змін зазначене рішення. 6 квітня 2004 року Верховний Суд України залишив без змін рішення судів нижчих інстанцій. Пізніше заявник намагався ініціювати кримінальне провадження щодо судді Соснівського районного суду м. Черкаси, який розглядав його справу, стверджуючи, що суддя підробив протокол судового засідання та знищив важливі документи. Його зусилля були марними.

(с) Судове провадження проти пана Д.

17. У лютому 2006 року заявник подав позовну заяву до голови Черкаського обласного відділення Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, оскаржуючи його дії. 10 квітня 2007 року суд частково задовольнив позовні вимоги заявника. 24 листопада 2008 року апеляційний адміністративний суд м. Києва залишив без змін зазначене рішення.

(d) Судове провадження проти суддів

18. У 2008 та 2009 роках заявник ініціював низку адміністративних проваджень у суді першої інстанції, оскаржуючи дії суддів суду першої інстанції та Верховного Суду України як посадових осіб під час розгляду його скарг. Ці скарги були відхилені судом першої інстанції. Заявник не надав детальної інформації щодо будь-яких апеляційних скарг, поданих до вищих судів на ухвали щодо відхилення його вимог.

ЩОДО ПРАВА

I. ЩОДО ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ СТОСОВНО ТРИВАЛОСТІ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ПРО КОМПЕНСАЦІЮ

19. Заявник скаржився на те, що тривалість судового провадження у справі про компенсацію була несумісною з вимогою «розумного строку», яка передбачається пунктом 1 статті 6 Конвенції:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

20. Уряд висловив заперечення.

21. Період, який береться до уваги, починається тільки з 11 вересня 1997 року, коли Україна визнала право на подачу індивідуальних заяв до Суду. Однак для оцінки розумності строку, що минув після цієї дати, необхідно враховувати стан провадження у той час. Період, який розглядається, закінчився 22 грудня 2005 року, коли суд виніс остаточне рішення у справі. Таким чином, він тривав близько восьми років та трьох місяців у судах трьох інстанцій.

А. Щодо прийнятності

22. Суд зазначає, що скарга не є явно необґрунтованою у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Також Суд зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Отже, Суд оголошує її прийнятною.

В. Щодо суті

23. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження визначається з урахуванням обставин справи і з урахуванням критеріїв, встановлених в його судовій практиці, зокрема, складність справи, поведінка заявника та відповідних державних органів, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед іншого, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» ((*Frydlender v. France*) [GC] № 30979/96, п. 43, ECHR 2000-VII).

24. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, подібних до цієї (див. вищезгадане рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*)).

25. Розглянувши всі надані Суду матеріали, він вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, що могли б переконати його дійти іншого висновку у даній справі. Беручи до уваги практику Суду, він вважає, що в даній справі тривалість судового провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку».

Відповідно мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

26. Заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції на результати судових розглядів у його справах, на те, що вони були несправедливими, а також на те, що інші судові провадження щодо компенсації, окрім вищезгаданого, були невинновато тривалими. Зокрема, він скаржився на те, що суддям, призначеним у його справах, не вистачало безсторонності та незалежності. Крім того, заявник скаржився на те, що Верховний Суд України відмовився розглядати його касаційні скарги на процесуальні рішення, винесені судами нижчих інстанцій. Заявник скаржився за статтею 1 Першого протоколу на результат судового провадження щодо компенсації. Заявник також скаржився за пунктом 1 статті 6 Конвенції на те, що його зусилля, спрямовані на порушення кримінальної справи щодо судді, були безрезультатними. Він посилався на статтю 1 Конвенції.

27. Уважно розглянувши представлені заявником документи, виходячи із сукупності наявних матеріалів та в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, Суд не встановив жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

28. Відповідно зазначена частина заяви повинна бути оголошена неприйнятною як явно необґрунтована відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

29. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

А. Шкода

30. Заявник вимагав 80 753,86 євро відшкодування матеріальної та моральної шкоди. Ця сума включає в себе медичні та транспортні виплати і різні надбавки, на які він має право як інвалід, та 69 525 євро компенсації моральної шкоди.

31. Уряд оскаржив ці вимоги.

32. Суд не вбачає причинно-наслідкового зв'язку між констатованим порушенням та матеріальною шкодою, яка вимагається; тому Суд відхиляє цю вимогу. З іншого боку, здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 1600 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові витрати

33. Заявник стверджував, що він поніс певні витрати на юридичну допомогу під час судового провадження у національних судах. Він залишив це питання на розсуд суду. Заявник не представив жодних документів, що підтверджують його вимогу.

34. Заявник також вимагав 291,87 грн (близько 28 євро) за копіювання документів та за пересилку його листів та документів до національних судів. Він також вимагав 22,21 грн (близько 2 євро) за пересилку його листів та документів до національних судів.

35. Уряд погодився, що заявник поніс деякі витрати на копіювання та пересилку листів до Суду, та залишає це питання на розсуд Суду. Решту вимог заявника Уряд оскаржив.

36. Відповідно до практики Суду заявник може отримати відшкодування судових витрат, якщо доведено, що вони були дійсно понесені, були необхідними та розумними щодо розміру. У даній справі, розглянувши інформацію, що була у його розпорядженні, та відповідно до вищезгаданих критеріїв, Суд вважає розумним присудити заявнику 30 євро.

С. Пеня

37. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції стосовно надмірної тривалості судового розгляду у справі про компенсацію прийнятною, решту скарг у заяві — неприйнятними.

2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявнику 1600 (одну тисячу шістсот) євро відшкодування моральної шкоди та 30 (тридцять) євро судових витрат, які мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу, плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з цих сум;

(б) зі впливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової

ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткові пункти.

4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено у письмовій формі 18 лютого 2010 року згідно з пунктами 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН
Голова